

Yeni Yılda Uluslararası Ticarete Yeni Kavramlar: INCOTERMS 2020'ye Doğru

Incoterms [International Commercial Terms] uluslararası ticaretin en önemli kavramlarından biri. İlk kez 1936 yılında Uluslararası Ticaret Odası'na yayımlanan INCOTERMS uzun bir aradan sonra yeniden güncelleniyor. Incoterms 2010 bugün halen geçerli ama 1 Ocak 2020 itibarıyla yeni versiyonu ile karşımıza çıkacak. Yeni versiyonda öne çıkan konuları inceleyelim.

Kaç teslim şekli var?

Incoterms 2010 gibi Incoterms 2020'de de 11 adet teslim şekli olduğunu görüyoruz.

Kodlar	Incoterms 2020	Teslim Şekilleri
EXW	Ex Works	Ticari İşletmede Teslim
FCA	Free Carrier	Belirlenen yerde taşımacıya teslim
CPT	Carriage Paid to	Taşıma'e kadar ödenmiş
CIP	Carriage and Insurance Paid to	Sigorta Dahil Taşıma,'e ödenmiş
DAP	Delivered at Place	Belirtilen Noktada Teslim
DPU	Delivered at Place Unloaded	Belirtilen Noktada Eşya Boşaltılmış Teslim
DDP	Delivered Duty Paid	Vergileri Ödenmiş Teslim
FAS*	Free Alongside Ship	Gemi Doğrultusunda Teslim
FOB*	Free on Board	Gemi Bordasında Teslim
CFR*	Cost and Freight	Mal bedeli ve Taşıma
CIF*	Cost, Insurance and Freight	Mal bedeli, Sigorta ve Taşıma

*Bunlardan FAS, FOB, CFR ve CIF yalnız deniz taşımacılığında, diğer teslim şekilleri ise çok vasıtalı olanlar dahil herhangi bir taşıma türü için kullanılabilir.

CIF ve CIP arasında ne fark var?

CIF (cost, insurance and freight) deniz yolu ile yapılan taşımacılıkta kullanılan ve mal bedeli dışında, nakliye ve sigorta masraflarının da satıcının üzerinde olduğu bir teslim türü olarak tanımlanabilir.

CIP (carriage and insurance paid to) teslim şekli ise herhangi bir taşıma türü için kullanılabilir. Bu teslim şeklinde de malın bedeli dışında, sigorta, navlun ve yükleme masraflarını satıcı üstlenmektedir.

Incoterms 2010'da satıcının sigorta sorumluluğu, her iki teslim türü için aynıydı ve eşyanın türüne göre dar kapsamlı bir nakliyat sigortasını ifade ediyordu. Incoterms 2020 ile birlikte bunun değiştiğini görüyoruz. CIF teslim şeklinde sınırlı kapsamlı bir sigorta [Örn: ICC C Klozu] yeterli iken, CIP Teslim şeklinde satıcının tüm riskleri içine alacak biçimde [Örn: ICC A Klozu] bir sigorta yapması zorunlu hale getirilmiş. Elbette tarafların daha düşük veya daha yüksek bir sigorta kapsamını belirleyip, sözleşmelerinde buna özel bir düzenleme

yapmalarının önünde herhangi bir engel olmadığını da hatırlatalım.

FCA'da bir yenilik

FCA (Free Carrier)- Belirlenen Yerde Taşımacıya Teslim türünde, satıcı malların gümrük işlemlerini tamamlayarak belirtilen tarih ve yerde ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği anda teslim işlemlerini tamamlamış olur. Bu teslim şekli çok vasıtalı olanlar dahil herhangi bir taşıma türü için yapılabilir. Bu nedendir ki eşyanın taşıyıcının gözetimine devri ile satıcının sorumluluğu bitse de kimi durumlarda eşyanın yükleme işlemleri henüz tamamlanmamış olabilir. Özellikle deniz yolu ile yapılan taşımacılıkta, FCA kullanıldığında eşya gemiye yüklemeden önce satıcının teslimat yükümlülüğü tamamlanmış oluyordu. Bankalar kendilerinden yükleme bildirimini içeren bir konşimento talep ettiklerinde ise bu durum bir sorun haline gelebiliyordu.

Incoterms 2020 ile birlikte FCA teslim türünde ilk kez bu soruna ilişkin bir yöntem getirildiğini görüyoruz. Alıcı ve satıcı eşya gemiye yüklendikten sonra, alıcının vereceği bir talimat ile yükleme tarihini içeren bir konşimento taşıyıcı tarafından satıcıya sunulması konusunda anlaşılabilir. Bu durumda satıcı bu konşimentoyu bankalar aracılığıyla alıcıya göndermek durumundadır.

Bir uçtan diğer uca (EXW vs DDP)

EXW (Ex Works) " Ticari İşletmede Teslim" türünde satıcının, DDP (Delivered Duty Paid) " Vergileri Ödenmiş Teslim" türünde ise alıcının sorumlulukları ve buna bağlı risklerin diğer teslim şekilleriyle karşılaştırıldığında daha düşük olduğunu biliyoruz. Bu durum değişmiyor. Bu noktada küçük bir hatırlatma: EXW teslim türünün yurt içi teslimlerde daha kolay uygulandığını, uluslararası ticaret planlandığında, FCA'nın daha uygun bir alternatif olduğunu söyleyebiliriz. DDP teslim şeklinde ise satıcının ithalata bağlı vergileri ödemesi gerekiyor. Bu şartın sağlanamadığı durumlarda D'li diğer teslim türlerinin düşünülmesini bekleyebiliriz. Özetle Incoterms'in iki ucunda yer alan bu teslim türlerinden birinin seçilmesi sırasında, farklı ülkelerin ulusal mevzuatından kaynaklanan kısıtlamaların göz önüne alınmasında fayda olduğunu hatırlatalım.

DAT kalkıyor DAP kalıyor

DAT (delivered at terminal) Terminalde Teslimi, DAP (delivered at place) ise Belirtilen Noktada Teslimi ifade ediyor. Dikkatle incelendiğinde iki teslim şekli arasında önemli bir fark yok. Tarafların belirlediği yer, herhangi bir yer olabileceği gibi terminal de olabilecektir. Belki de bu nedenle Incoterms 2020'de DAT teslim şeklinin kaldırıldığını, DAP teslim şeklinin devam ettiğini görüyoruz.

DPU hayatımıza giriyor

Bunun yerine DPU (delivered at place unloaded) denilen yeni bir teslim şekli hayatımıza giriyor. Bu teslim şeklinin en önemli özelliği eşyanın boşaltılmasını zorunlu tutmasıdır. Taraflarca belirlenen yerde eşyanın boşaltılmasından sonra alıcıya teslim edileceğini, bu noktaya kadar ortaya çıkacak tüm masraf ve risklerin satıcıya ait olduğunu anlıyoruz.

D'li teslim şekillerinde sigorta

D'li teslim şekillerinde sigorta konusu 2018 yılından itibaren gündemimizde. Hatırlanacağı üzere Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün konuyla ilgili '(...) alıcı tarafından herhangi bir sigorta ödemesi beyanı yapılmayan DAP, DAT ve DDP gibi teslim şekillerine konu ithalat beyannameleri için ilgili firmasından alıcı-satıcı arasında düzenlenmiş olan bir sigorta sözleşmesinin olup olmadığının sorulması ve ibrazının istenilmesi, böyle bir sözleşmenin bulunması halinde ise sözleşmede sigorta yükümlülüğünün satıcıya ait olduğuna dair herhangi bir madde bulunmaması durumunda sigorta yükümlülüğünün alıcıda olduğu kabul edilerek söz konusu sigorta masrafının 4458 sayılı Kanun'un 27/e maddesine göre gümrük kıymetine ilave edilmesi gerekmektedir(...)' şeklinde bir talimatı vardı.

Incoterms 2020'de de D'li teslim şekillerinde tarafların herhangi bir sigorta ödeme zorunluluğu bulunmadığı belirtildiğinden, bu konunun teslim şekillerine ilişkin gündemi meşgul etmeye devam edeceğini düşünüyoruz.

Sorumlu vergicilik bakışıyla,

1 Ocak 2020 ve sonrasını kapsayacak uluslararası satın alma anlaşmalarında INCOTERMS 2020 kurallarının dikkate alınmasında fayda olduğunu, başka bir deyişle, yeni yapılacak ticari anlaşmalar sırasında hangi Incoterms kurallarının geçerli olacağını sözleşmelerde açıkça belirtilmesinin mağduriyetleri önleme açısından önemli olduğunu değerlendiriyoruz.

Zahide Demir (Gümrük ve Dış Ticaret, Direktör) & Özlem Yorulmaz (Gümrük ve Dış Ticaret, Kıdemli Müdür) KPMG

YAZILIM&DANIŞMANLIK